

၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ကမ္ဘာ့ဆေးလိပ်မသောက်ရေးနေ့အခမ်းအနားတွင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားသည့်အဖွင့်မိန့်ခွန်း

ရုံးအမှတ် (၄)၊ နေပြည်တော်

၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ မေလ (၃၁)ရက်

- ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က နှစ်စဉ် မေလ(၃၁)ရက်နေ့ကို ကမ္ဘာ့ဆေးလိပ်မသောက်ရေးနေ့ အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါကြောင်း၊ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ပြည်သူလူထုကို ဆေးလိပ်ဆေး ရွက်ကြီးသောက်သုံးမှုနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့အန္တရာယ်တွေကို သတိပေးဖို့နဲ့ ဆေးလိပ်ဆေးရွက် ကြီး သုံးစွဲမှုလျော့ကျစေဖို့အတွက် ထိရောက်တဲ့နည်းဗျူဟာ၊ မဟာဗျူဟာတွေ ချမှတ် အကောင်အထည်ဖော်ကြဖို့လိုအပ်ကြောင်း အသိပေးလို၍ ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကမ္ဘာ့ဆေးလိပ်မသောက်ရေးနေ့အခမ်းအနားများကို ၁၉၈၉ ခုနှစ်ကစပြီး နှစ်စဉ်ကျင်းပလာခဲ့ရာ ယခု ၂၀၁၇ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့ဆေးလိပ်မသောက်ရေးနေ့ အထိမ်းအမှတ် ဆောင်ပုဒ်ကို **"Tobacco - a threat to development"** လို့ သတ်မှတ်ထားပြီး မြန်မာ ဘာသာဖြင့် **"ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အဟန့်အတားမို့၊ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်တိုက်ဖျက်ဖို့"**လို့ ပြန်ဆို ထားပါကြောင်း၊ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ဆေးလိပ်နှင့် ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းများ စိုက် ပျိုးထုတ်လုပ်သုံးစွဲမှုကြောင့် ပြည်သူလူထုရဲ့ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနဲ့ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေကြောင်း၊
- ဒါ့ကြောင့် နိုင်ငံတော်အနေနဲ့ ၂၀၃၀ ခုနှစ်တွင် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ (Sustainable Development Goals) ကို ပြည့်မီအောင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်ရာမှာ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီး ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းကို ဦးစားပေးလုပ်ငန်းတစ်ခု အနေနဲ့ အရှိန်အဟုန်မြှင့်ကာ ဆောင်ရွက်ကြဖို့လိုအပ်ကြောင်း သတိပြုမိကြစေဖို့နဲ့ ဒီလို ဆောင်ရွက်ရာမှာလည်း ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီး လုပ်ငန်းများရဲ့ တားဆီးနှောင့်ယှက်မှု များကိုသတိပြုကာ နှီးနွှယ်အဖွဲ့အစည်းများအကြား လက်တွဲကာကွယ်ဆောင်ရွက်ဖို့လို ကြောင်း အသိပေးတိုက်တွန်းလိုခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း၊

- ကမ္ဘာပေါ်မှာ နှစ်စဉ်လူဦးရေ(၆)သန်းကျော်ဟာ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုကြောင့် နာတာရှည်ရောဂါမျိုးစုံဖြစ်ပွားပြီး သက်တမ်းစေ့မနေရဘဲ အချိန်မတိုင်မီ သေဆုံးလျက်ရှိ ကြပါကြောင်း၊ လူဦးရေ (၆)သန်းကျော်ဟာ secondhand smoking လို့ခေါ်တဲ့ သူတစ်ပါးရဲ့ ဆေးလိပ်ငွေ့ကိုရှူရှိုက်ရလို့ ရောဂါများ ဖြစ်ပွားသေဆုံးနေကြတာဖြစ်ပြီး လေးပုံတစ်ပုံ ကျော်ဟာ ကလေးများဖြစ်ကြပါကြောင်း၊ ဆေးလိပ်နဲ့ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုး သောက်သုံးခြင်းဟာ ကာကွယ်လို့ရတဲ့အကြောင်းများကြောင့် သေဆုံးရခြင်းထဲမှာ ထိပ်ဆုံး ကရှိနေတဲ့ အကြောင်းရင်းဖြစ်ပြီး အရွယ်ရောက်သူ(၁၀)ဦးမှာ တစ်ဦးဟာ ဒီအကြောင်း ကြောင့် မသေသင့်ဘဲ သေဆုံးနေတာဖြစ်ပါကြောင်း၊
- အခုအခါ အရှေ့တောင်အာရှဒေသအတွင်းမှာ နှလုံးသွေးကြောပိတ်ခြင်း၊ ဦးနှောက်သွေး ကြောပိတ်ပြီး လေဖြတ်ခြင်း၊ ကင်ဆာအမျိုးမျိုးနဲ့ အဆုတ်ရောဂါအမျိုးမျိုးအပါအဝင် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်မဟုတ်ဘဲ နာတာရှည်ရောဂါများ ဖြစ်ပွားသေဆုံးမှုဟာ အလျင်အမြန် တိုးတက်များပြားလာနေပါကြောင်း၊
- ဒီရောဂါများဖြစ်ပွားမှုဟာ ကျန်းမာရေးနဲ့မညီညွတ်ဘဲ နေထိုင်မှုပုံစံ၊ အမူအကျင့်များနဲ့ ဆက်စပ်နေပြီး ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုဟာ အဓိကအချက် တစ်ခုဖြစ်တာကို တွေ့ရှိရပါကြောင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များကိုယ်တိုင် ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးသောက် သုံးခြင်းနဲ့ သူတစ်ပါးရဲ့ ဆေးလိပ်ငွေ့ရှူရခြင်းတွေကြောင့် မိခင်ရောကလေးပါ ထိခိုက်နိုင် တာကိုလည်း သတိပြုစေလိုပါကြောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံမှာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် လေ့လာချက်များအရ လက်ရှိဆေးလိပ်သောက်သုံးမှု (၂၆%)ရှိတာကို တွေ့ရပါကြောင်း၊ အမျိုးသား (၄၄%)နဲ့ အမျိုးသမီး (၈%)ဟာ လက်ရှိ ဆေးလိပ်သောက်သူများ ဖြစ်နေကြပါကြောင်း၊ Smokeless Tobacco လို့ခေါ်တဲ့ ဆေးရွက် ကြီးပါတဲ့ ကွမ်းသုံးစွဲမှုက (၄၃%)ခန့်ရှိပြီး အမျိုးသား (၆၂%)နဲ့ အမျိုးသမီး (၂၄%)ခန့်ရှိ နေပါကြောင်း၊ အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင်းနိုင်ငံတွေအနက် မြန်မာနိုင်ငံဟာ Smokeless Tobacco သုံးစွဲမှုအများဆုံးဖြစ်နေတာကို စိတ်မကောင်းဖွယ် တွေ့ရှိရပါကြောင်း၊
- ဒါ့ကြောင့် ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုရော၊ ကွမ်းစားသုံးမှုကိုပါလျှော့ချနိုင်ဖို့ အားလုံးကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါကြောင်း၊ (၂၀၁၆) ခုနှစ်မှာ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့လေ့လာမှုများအရ

ကျောင်းသား လူငယ်ထုအတွင်းမှာလည်း (၁၁%)ခန့်ဟာ လက်ရှိဆေးလိပ်သောက်သုံးနေပြီး (၆%)ခန့် ဟာ ကွမ်းစားနေကြတာကို တွေ့ရှိရပါကြောင်း၊

- ဆေးလိပ်သောက်သူအများစုဟာ ကလေးသူငယ်ဘဝမှာ ဆေးလိပ်ကို စတင်စမ်းသပ်သောက်သုံးရင်းနဲ့ စွဲလမ်းသွားကြတာဖြစ်ပြီး အနာဂတ်ရဲ့မျိုးဆက်သစ်တွေ ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ဖို့အတွက် ကျောင်းသင်ခန်းစာတွေမှာ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးအန္တရာယ်နဲ့ ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို ထိထိရောက်ရောက်ထည့်သွင်းသင်ကြားပေးဖို့လိုသလို ပညာရေးဌာနနဲ့ ကျန်းမာရေးဌာနတို့ ပူးပေါင်းပြီး အခြေခံပညာကျောင်းများမှာ ဆေးလိပ်ကင်းစင်ကျောင်းအပြင် ဆေးရွက်ကြီးကင်းစင်ကျောင်း၊ အားကစားမြှင့်တင်ကျောင်းများအဖြစ်ပါ အကောင်အထည်ဖော်ဖို့လိုနေပြီဆိုတာကို လေးလေးနက်နက် ပြောကြားလိုပါကြောင်း၊
- ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုကို မထိန်းချုပ်ဘဲ အခုနှုန်းအတိုင်းသာ ဆက်လက်သုံးစွဲနေကြမယ်ဆိုရင် သက္ကရာဇ် ၂၀၃၀ ခုနှစ်မှာ တစ်နှစ်ကို လူဦးရေ(၈)သန်းကျော် သေဆုံးကြမှာဖြစ်ပြီး အဲဒီသေဆုံးသူများအနက် ငါးပုံလေးပုံဟာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှဖြစ်မယ်လို့ ခန့်မှန်းထားပါကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင်း နိုင်ငံတွေမှာ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှု မြင့်မားလျက်ရှိသလို နာတာရှည်ရောဂါများကြောင့် သေဆုံးမှုဟာလည်း တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ ဖြစ်ပွားတဲ့သေဆုံးမှုရဲ့ လေးပုံတစ်ပုံခန့်ရှိတာကို တွေ့ရပါကြောင်း၊
- ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုကြောင့် လူလတ်ပိုင်း အလုပ်လုပ်နိုင်တဲ့အရွယ်မှာ ရောဂါဖြစ်လာကြတဲ့အတွက် ရောဂါကိုရေရှည်ကုသရတဲ့ ကုန်ကျစရိတ်၊ ရောဂါကြောင့် အလုပ်ကောင်းကောင်းမလုပ်နိုင်လို့ ဝင်ငွေမရှိဖြစ်ကာ လူနာကိုယ်တိုင် စိတ်ဓါတ်ကျဆင်းနိုင်ရုံမက လူနာများရဲ့ မိသားစုမှာပါ ဝင်ငွေလျော့နည်းခြင်း၊ စိတ်ပူပင်သောက ရောက်ရခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေပါကြောင်း၊ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုဟာ သုံးစွဲသူကိုယ်တိုင်မှာလည်း ကျန်းမာပျော်ရွှင်တဲ့ဘဝတစ်ခုကို ဆုံးရှုံးစေတဲ့အပြင် မိသားစုမှာလည်း ထိခိုက်နစ်နာစေပါကြောင်း၊
- နိုင်ငံတကာလေ့လာမှုများအရ ဝင်ငွေနည်းသူများဟာ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးကို ပိုမိုသောက်သုံးကြပြီးဝင်ငွေရဲ့ ပမာဏအတော်များများကို ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးအတွက်

သုံးစွဲလိုက်ကြတာကို တွေ့ရပါကြောင်း၊ အဲဒီအခါ မိသားစုအတွက် လိုအပ်တဲ့အစာအာဟာရ၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးကိစ္စတွေအတွက် သိပ်မသုံးစွဲနိုင်တော့လို့ အာဟာရချို့တဲ့သူ၊ ကျန်းမာရေးနဲ့ ပညာရေးချို့တဲ့သူတွေ များလာစေပါကြောင်း၊

- ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီး သောက်သုံးဖို့အတွက် သုံးစွဲတဲ့ကုန်ကျစရိတ်၊ နာတာရှည်ရောဂါကို ရေရှည်ဆေးကုသရတဲ့ကုန်ကျစရိတ်၊ ရောဂါကြောင့် အလုပ်မလုပ်နိုင်လို့ ဝင်ငွေလျော့နည်းမှု စတဲ့အချက်တွေအားလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ လေ့လာမှုများစွာလုပ်ပြီးတဲ့နောက် ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုဟာ နိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးကို ဆုံးရှုံးမှုသာဖြစ်စေပြီး၊ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့လို ဝင်ငွေနည်းနိုင်ငံများမှာ ဆင်းရဲမှုသံသရာလည်စေတဲ့ အကြောင်းတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်က ထောက်ပြခဲ့ပါကြောင်း၊
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ထိခိုက်မှုကိုကြည့်မယ်ဆိုရင်လည်း ဆေးလိပ်ငွေတွေဟာ အနီးပတ်ဝန်းကျင်က လေထုကိုညစ်ညမ်းစေပါကြောင်း၊ ဆေးရွက်ကြီးစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုကြောင့် သစ်တောများစွာ ပြုန်းတီးစေပါကြောင်း၊ ဆေးရွက်ကြီးပင်ဟာ စိုက်ပျိုးမြေထဲက မြေဆီမြေနှစ်တွေကို သုံးစွဲပစ်လိုက်တဲ့အတွက် မြေဆီကင်းမဲ့တဲ့မြေတွေ ဖြစ်စေပါကြောင်း၊ ဒါ့အပြင် ဆေးရွက်ကြီးစိုက်ပျိုးရာမှာ ပိုးသတ်ဆေးတွေ အများကြီးသုံးရတဲ့အတွက် မြေနဲ့ မြေအောက်ရေတွေကို ညစ်ညမ်းကာ ပျက်စီးစေပါကြောင်း၊ မကြာသေးမီက ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတကာလေ့လာမှုတွေအရ ဆေးလိပ်သောက်သူတွေစွန့်ပစ်ထားတဲ့ သန်းထောင်ပေါင်းများစွာသော စီးကရက်တိုတွေနဲ့ စိမ့်ထွက်လာတဲ့ ဓါတုပစ္စည်းတွေဟာ ရေချိုနဲ့ ပင်လယ်ရေနေသတ္တဝါတွေအတွက် အန္တရာယ်ရှိနေပြီဆိုတာကို တွေ့ရှိရပါကြောင်း၊
- ဒီလို ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးမှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုနဲ့ နှီးနှယ်တဲ့ ကပ်ရောဂါဆိုးကြီးကို အောင်မြင်စွာထိန်းချုပ်နိုင်ဖို့အတွက် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ရဲ့ ဦးဆောင်မှုနဲ့ ဆေးလိပ်နဲ့ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းထိန်းချုပ်ရေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်းကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက (၄)နှစ်ကြာညှိနှိုင်းရေးဆွဲခဲ့ပြီး၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ မေလမှာ ကျင်းပခဲ့တဲ့ (၅၆) ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးညီလာခံမှာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးက တညီတညွတ်တည်း အတည်ပြုခဲ့ကြပါကြောင်း၊ အဆိုပါကွန်ဗင်းရှင်းကို မြန်မာနိုင်ငံက ၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂၃)ရက်နေ့မှာ သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီး၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ

(၂၀)ရက်နေ့မှာ အတည်ပြုခဲ့တဲ့အတွက် “၁၁” နိုင်ငံမြောက် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်ခဲ့ပြီး ယခုအခါ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံပေါင်း (၁၈၀)ရှိပြီဖြစ်ပါကြောင်း၊

- ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရတဲ့ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ စီးပွားရေးပြဿနာများကို ကာကွယ်နိုင်ဖို့၊ လျော့နည်းစေဖို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ကွန်ဗင်းရှင်းဝင်နိုင်ငံများဟာ ကွန်ဗင်းရှင်းပါအချက်များကို တတ်နိုင်သမျှ တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် ကြိုးစားအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေကြပါကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်းရဲ့ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်တဲ့အလျောက် ကွန်ဗင်းရှင်းပါအချက်များကို အခြေခံတဲ့ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှု ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် တာဝန် ရှိတာနဲ့အညီ ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ မေလ(၄)ရက်နေ့မှာ “ဆေးလိပ်နှင့် ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း သောက်သုံးမှုထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေ”ကို နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဥပဒေအမှတ် (၅/၂၀၀၆)ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါကြောင်း၊
- အဲဒီဥပဒေမှာ ကွန်ဗင်းရှင်းပါအချက်များဖြစ်တဲ့ သူတစ်ပါးရဲ့ ဆေးလိပ်ငွေ့ရှူရခြင်းမှကင်းဝေးစေဖို့ ဆေးလိပ်မသောက်ရတဲ့နေရာများ သတ်မှတ်ခြင်း၊ ဆေးလိပ်ကြော်ငြာများကို လုံးဝပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်း၊ အရွယ်မရောက်သေးတဲ့ ကလေးသူငယ်များအား ဆေးလိပ်ရောင်းချမှုကို တားမြစ်ခြင်း၊ ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းများထုပ်ပိုးရာမှာ ကျန်းမာရေးသတိပေးရုပ်ပုံနှင့် စာသားများကို ထင်ရှားပြတ်သားစွာ ဖော်ပြစေခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ပါကြောင်း၊
- ဆေးလိပ်သောက်ခြင်း၊ ကွမ်းစားခြင်း၊ သူတစ်ပါး ဆေးလိပ်ငွေ့ကို ရှူရှိုက်ရခြင်းတို့ကြောင့် ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးကို ထိခိုက်စေနိုင်ကြောင်း ပြည်သူအများ သိရှိနားလည် ရှောင်ကြဉ်နိုင်စေဖို့အတွက် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီးဌာနနဲ့ပူးပေါင်းကာ သတင်းစာ၊ ရုပ်မြင်သံကြား၊ ရေဒီယိုစတဲ့ မီဒီယာများမှတစ်ဆင့် လည်းကောင်း၊ ပိုစတာနဲ့ လက်ကမ်းစာစောင်များ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဝေ၍လည်းကောင်း၊ ကျန်းမာရေးပညာပေးလုပ်ငန်းများကို အစဉ်တစိုက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါကြောင်း၊ ဆက်လက်ပြီးတော့လည်း တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- ဆေးလိပ်ကြော်ငြာများကို ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်း၊ ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်း၊ ကျန်းမာရေးဌာနများ၊ စာသင်ကျောင်းများကို ဆေးလိပ်မသောက်ရန်မိန့်ကြားခြင်းများအဖြစ် သတ်မှတ်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း စတာတွေကိုလည်း နှီးနွယ်ဌာနများနဲ့ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါကြောင်း၊ သို့သော်လည်း တကယ်ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်နယ်မြေဖြစ်ဖို့ ဥပဒေမှာ ဖော်ပြထားတဲ့အတိုင်း သက်ဆိုင်ရာနေရာများရဲ့ တာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်များက ကြီးကြပ်ဖို့ ဆေးလိပ်သောက်သူများကလည်း သတ်မှတ်ထားတဲ့စည်းကမ်းကို လေးစားလိုက်နာကာ မသောက်သုံးဘဲ ဆင်ခြင်ကြဖို့လိုပါကြောင်း၊
- အာဆီယံဒေသတွင်းနိုင်ငံတွေမှာ ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်မြို့တော်များနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေများ (Smoke-free Cities and Heritage Sites) များ ပေါ်ပေါက်လာဖို့ အကူအညီပေးနေတဲ့ South East Asia Tobacco Control Alliance (SEATCA) ရဲ့ ကူညီမှု၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရများရဲ့ စိတ်ဝင်တစားအားပေးထောက်ပံ့မှုနဲ့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပုဂံညောင်ဦးဒေသနဲ့ ရှမ်းပြည်နယ်၊ အင်းလေးနဲ့ ပင်းတယဒေသတို့မှာ ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်နယ်မြေများအဖြစ် စတင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါကြောင်း၊ ယခုအခါ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်တို့က ဆက်လက်အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ဖို့ ကြိုးစားနေကြကြောင်း သိရှိရလို့ ကျေးဇူးတင်ကြောင်းပြောကြားလိုပါကြောင်း၊
- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဖောင်ဒေးရှင်းအနေနဲ့လည်း ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး ကျန်တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်များမှာ ဆေးလိပ်ကင်းစင်မြို့တော်တွေ၊ ယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေတွေ၊ ဆေးလိပ်ကင်းစင်တက္ကသိုလ်တွေ ပေါ်ပေါက်လာအောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ဥပဒေပါလုပ်ငန်းတာဝန်များနဲ့အညီ ဆေးလိပ်မသောက်ရမယ့်နေရာမှာ ထားရှိမယ့်အမှတ်အသား၊ ဆေးလိပ်သောက်ရန် နေရာသတ်မှတ်ချက်နဲ့ ထားရှိရမယ့်အမှတ်အသားတို့ကို သတ်မှတ်ထုတ်ပြန်ပေးခဲ့သလို ဆေးလိပ်ထုပ်တွင် ကျန်းမာရေးသတိပေးရုပ်ပုံနှင့် စာသားများ ပုံနှိပ်ဖော်ပြခြင်းဆိုင်ရာ အမိန့်ကြော်ငြာစာကိုလည်း ထုတ်ပြန်ကာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါကြောင်း၊

- ဆက်လက်ပြီးတော့လည်း ကွန်ဗင်းရှင်းပါအချက်များနဲ့အညီ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီး အပေါ်မှာ အခွန်တိုးမြှင့်သတ်မှတ်ကောက်ခံနိုင်ဖို့ သက်ဆိုင်ရာဌာနများနဲ့ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါကြောင်း၊ အဲဒီလိုအခွန်တိုးမြှင့်ခြင်းအားဖြင့် ဆေးလိပ်ဆေးရွက် ကြီး ဈေးနှုန်းမြင့်လာပြီး ပြည်သူအများ၊ အထူးသဖြင့် လူငယ်လူရွယ်များ လက်လှမ်းမမီ အောင်၊ စမ်းသပ်မသုံးမီအောင် အတိုင်း အတာတစ်ခုအထိ ကာကွယ်နိုင်မှာဖြစ်ပါကြောင်း၊ လက်ရှိသောက်သုံးနေသူများကိုလည်း သုံးစွဲမှု ဖြတ်ချင်စိတ်ဖြစ်လာအောင် တွန်းအားပေး နိုင်မှာဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးအပေါ်မှာ အခွန်တိုးမြှင့်ကောက်ခံခြင်းအားဖြင့် ဆေးလိပ်ဆေးရွက် ကြီးသုံးစွဲမှုကြောင့် ပြည်သူများခံစားရမဲ့ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာတွေကို လျှော့ချနိုင်မှာဖြစ်သလို တစ်ဖက်ကလည်း နိုင်ငံတော်ဝင်ငွေ တိုးလာတဲ့ အတွက် နိုင်ငံသားများရဲ့ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ အသုံးစရိတ်များကို တိုးမြှင့်အသုံး ပြုလာနိုင်မှာဖြစ်ကြောင်း ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးက ထောက်ပြထားပါကြောင်း၊
- ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးအန္တရာယ်ကို လျှော့ချဖို့ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးနဲ့ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နိုင်ငံအားလုံးက ဆေးလိပ်နဲ့ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းထိန်းချုပ်ရေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းပါအချက်များကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ကြိုးပမ်းအကောင်အထည်ဖော်နေချိန် မှာ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးထုတ်လုပ်သူများကလည်း ၎င်းတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားကိုကာကွယ် ဖို့ နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ဆန့်ကျင်ဟန့်တားနေကြတာကို အစဉ်သတိပြုစောင့်ကြည့်ပြီး ပြဌာန်း ထားတဲ့ ဥပဒေများအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရန် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများနဲ့အတူ ဌာနဆိုင်ရာများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများက စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ကြဖို့နဲ့ ပြည်သူလူထုအနေနဲ့လည်း ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြဖို့လိုအပ်ပါကြောင်း၊
- နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးအန္တရာယ် ကာကွယ်လျှော့ချရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနနဲ့အတူ နှီးနွယ်ဝန်ကြီးဌာန အားလုံးနဲ့ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံးက အင်တိုက်အားတိုက် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးကြပါ။ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအတွက် နိုင်ငံတော်မှ ပြဌာန်း

ထားတဲ့ဥပဒေ၊ သတ်မှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းများကို အလေးထားလိုက်နာဆောင်ရွက်ကြ စေချင်ပါကြောင်း။

အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်သူများစာရင်း -

- ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ ဌာနကိုယ်စားလှယ်၊
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနနှင့် နှီးနွယ်ဝန်ကြီးဌာနများမှ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊
- ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းများ၊
- အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊
- ဖိတ်ကြားထားသော ဧည့်သည်တော်များ။

(The speech is prepared by the Union Minister himself)